

Rigueur, Seriositéit an Effikassitéit am Vierdergrond vun den Uspréch, déi u si gestallt ginn.

Déi allermeescht Polizisten a Polizistinne maachen hir Aarbecht exzellent an ouni dass een hinne eppes virgeheie kann. Hinne sief op dëser Plaz e grouse Merci gesot fir hir Aarbecht, déi se am Déngscht vum Bierger Dag fir Dag erleedegen.

Leider ginn et awer och ëmmer erëm schwaarz Schof, déi de gudde Ruff vun eiser Police beanträchtegen an duerch hiert Verhalen och hire Kollegen a Kolleginne schueden. Géint déi virzegoen a se op eng ugemooenen Aart a Weis ze bestrofen, ass essenziell an ech sinn iwwerzeegt, dass mer mat dëser Reform vum Disziplinarverfahren déi néideg Jalone setzen, fir dëser Aufgab beschtméiglech nozekommen.

Här President, dëst gesot, ginn ech den Accord vun der Fraktioun vun der DP. Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren an och dës Kéier erëm ouni awer wëllen de Rapporteur ze vergiessen an him hei op dëser Plaz da Merci ze soe fir säi mëndlechen a säi schrëftleche Rapport.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och. Nächste Riedner ass den Här Henri Kox.

► **M. Henri Kox (déi gréng).** - Merci, Här President. Wann ech menge Virriedner hei gutt nogelauschtert hunn, ass praktesch alles gesot ginn zu dësem Gesetz. Insbesondere dem Rapporteur säi mëndleche Rapport ass op alles agaangen, esou dass ech net méi vill brauch dozou ze soen.

An dofir ginn ech den Accord vun der grénger Fraktioun.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci. Dann huet den Här Kartheiser d'Wuert.

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).** - Villmools Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, och nach eng Kéier e grouse Merci un den Här Bodry, deen et net einfach hat, eis ze erklären, firwat de Régime disciplinaire vun der Police a vun der Arméi muss getrennt sinn. Dat ass och net esou einfach ze verstoen. Natierlech brauch de Régime disciplinaire vun der Force publique vun 1979 bis haut eng Rei vu Reformen, dat ass evident. Zum Beispill den Auditeur militaire, de Fonctionnement vun der Juridiction militaire, fir méi Rechtsstaatlechkeet do eranzekréien, hält solle reforméiert ginn. Oder och d'Strofen.

Den Här Bodry huet jo gesot, dass een zum Beispill kann d'Pensiounsrechter oferkant kréien. Ass dat nach zäitgeméis? Och dat si Froen, déi een hätt missen ugoen. Awer déi Trennung vun deenen zwee Régimes disciplinaires en tant que tel, dat ass net esou evident. Et gëtt e grouse Parallelismus tëschent deenen Administratiounen, eng grouss Solidaritéit an och eng grouss Parallelitéit an de Missiounen. An dorobber wäert ech nach zrëckkommen. Op jidde Fall geet dat Argument, wat am Rapport steet, dass d'Modernitéit dat bestëmmt, sécher net duer, fir déi Trennung elo hei ze erklären.

De Statsrot hat effektiv en Avis ginn, wou e gesot huet, d'Police géif sech vun der Arméi do-duerch ënnerscheeden, dass de Polizist eng Initiative personelle muss weisen; de Member vun der Arméi bräicht déi net ze weisen. Dat ass iwwerraschend, well u sech huet d'Police jo an deene leschte Joren, wat d'Initiative personelle ugeet, Rechter ewechgeholl kritt. Wou fréier de Polizist bei Bagatellen nach konnt duerch d'Fanger kucken, gëtt dat haut bal als Entrave à la justice duergestallt, an anescht bei der Arméi, wou u sech déi individuell Leeschtung, den individuelle Courage besonnesch ausgezechent gëtt, wéi och an der Polizei, mä wat just beweist, dass d'Militär eben net déi amorph Mass ass, als déi se offensichtlech am Statsrot duergestallt gëtt, mä e Kollektiv vun Individuen, déi sech individuell och asetze fir d'Idealer, déi se solle verdeedegen.

Och ass et méiglech, gemeinsam Aktiounen tëschent Polizei an Arméi ze envisagéieren. Et gëtt do eng Rei vun Zeenarien: Et gëtt d'Requisition, wou d'Polizei hei am Land de Lead huet. Et gëtt awer och d'Mission vun der Police militaire, déi am Ausland muss fonctionnéieren. An et ass schwéier, ze envisagéieren, dass do am Kader vun enger selwechter Mission zwee komplett verschidde Regimme géifen d'Disziplin regelen.

Bei den Uerderer ass et och esou, dass d'Verantwortung hei eigentlech verlagert gëtt op eng Plaz, wou se net higeheiert. Et ass den Offizier, deen d'Verantwortung huet fir deen Uerder, deen e gëtt. Et ass hien, dee sech schëlleg mécht, wann en Uerder gëtt, deen d'Mënscherechter net respektéiert.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).** - Hei ass et esou, dass eigentlech de Subordonné gesot kritt: Wann en Uerder gi gëtt, dann dierfs de

deen net ausféieren, wann e mat Wëlle géint eng Disposition vum Strofrecht ënnerholl gëtt. Et ass d'Ausféierung vum Uerder, déi elo strofrechtlech consideréiert gëtt, amplatz d'Gi vum Uerder. An dat ass eng Verschiebung vun der Verantwortung vum Supérieur hiérarchique op de Subordonné, déi sécher net dee richtigen Usaz ass. Hei hätt et gegollt, d'Verantwortung vum Offizier fir déi Uerderer, déi e gëtt, nach eng Kéier ze betounen.

Et ass och fir eis eng Fro, fir d'Spezifisitéit vun de Beruffer an der Force publique vun der Arméi a vun der Police ze erhalten. An dat heescht och, dass d'Arméi an d'Police effektiv en Disziplinarreglement brauchen, dat hire Missiounen entsprécht, dat also net kann ze vill no beim Statut général vun der Fonction publique sinn, déi jo ganz aner Missiounen huet.

Et ass och eng Fro, ob dëst Gesetz net zu der Politiséierung vun der Police féiert. Mir hu bis elo de Prinzip gehat, dass de Polizist net soll kandidéieren, wéi och de Militär net, bei Wahlen, dass e sech u sech soll aus der Politik eraushalen a komplett neutral sinn.

Déi Dispositionen, déi elo hei fir d'Police gëlen, déi hunn nach ëmmer eng politesch Reserv an deem Sënn, dass an enger Kasär, an engem Kommissariat, wou och ëmmer, iwwerhaapt keng politesch Aktivitéit ka gemaach ginn, dass am Déngscht och keng politesch Meinungen do kënnen geäussert ginn. Mä et steet net am Gesetz, dass de Polizist net där Member an enger Partei sinn, dass en net där kandidéiere bei Wahlen.

An da stelle sech natierlech d'Froen: Ass dat kompatibel mat senger Fonctioun? Gëtt et do net Widderspréch, Interessekonflikter, wann en elo iergendwou zum Beispill op kommunalem Niveau géif kandidéieren, op kommunalem Niveau, wou en awer och eng Polizeiaufgab muss erfüllen? Just ee Beispill, fir ze soen, dass do awer Potenzial ass fir eventuell Interessekonflikter.

D'selwecht kann ee sech froen, wann dee Verbuet vun der politescher Aktivitéit vun der Police eigentlech esou net méi gëllt, ob dat net den Ufank ass vun enger Politiséierung vun der Police, dass deen, dee sech méi no bei där enger oder bei där anerer Partei fillt, op eemol do e Virdeel huet par rapport zu Kollegen, déi an der Anciennetéit awer eligibel wäeren, fir eng héich Funktioun an der Police ze kréien. Et ass also op jidde Fall eng Disposition, déi mir hannerfroen wëllen, déi mir net einfach esou kënnen akzeptéieren.

Positiv ass, dass verschidde Prozedure vereinfacht gi sinn, wat jo och vun de Polizeigewerkschaften an deem Sënn begréisst gëtt. Mir hunn also hei e Gesetz, wat an eisen Aen net onbedéngt de richtigen Usaz ass, fir d'Disziplin an der Force publique ze reforméieren, wat eng ganz Rei vu Froen an Nodeeler opwerft, wat och baséiert op enger falscher Perception vun der Aarbecht vum Militär an och vum Rôle vun der Polizei an eng Rei Risiken a sech dréit.

Begeeschtert si mer net. Mir wäerten eis bei dësem Projet enthalten.

Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci. Domat si mer um Enn vun der allgemeiner Diskussioun. An den Här Minister huet d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Etienne Schneider, Ministre de la Sécurité intérieure.** - Jo, mir bleift dann och just nach, dem Rapporteur e grouse Merci ze soe fir säi Rapport an awer och, vu dass et deen drëtten Projet ass vun deenen dräi, déi eigentlech déi gesamt Reform vun der Police bedeuten, allgemeng all deene Bedeelegten nach eng Kéier ee grouse Merci ze soe fir déi gutt Zesammenaarbecht, déi mer haten, fir déi vill Diskussiounen, déi mer haten, och de Gewerkschaften Merci ze soe fir déi Diskussiounen, déi mer haten. Mir hu probéiert, dee ganze Prozess vun där Policereform esou transparent wéi méiglech ze maachen. Mir hunn ugefaange mat engem Audit, wou och jiddweree konnt gehéiert ginn, dee wollt gehéiert ginn.

Mir hunn duerno Aarbechtsgruppe gehat, déi ganz divers zesummegeat waren, fir eben déi Policereform méiglech ze maachen. Mir hunn natierlech vill Diskussiounen gehat, wou mer eis net op alle Punkte konntens eens ginn. Virun allem hate mer och oft d'Situatioun, dass d'Gewerkschaften respektiv d'Personalverriedung, well d'Police huet där jo méi, Iddien a Virschléi haten, déi zum Deel diametral opposéiert waren, wou et also schwéier war, Kompromisser och ze fanne mat alle Bedeelegten. Mä ech mengen awer, dass mer mat der Reform vun der Police, mat der Reform vun der IGP, mat der Reform vum Disziplinnsgesetz elo eng wirklech gutt, nei, modern Police op d'Bee gestallt hunn.

Ab dem 1. August missten déi sämtlech Gesetzer a Kraaft treden. Domadder hätt d'Police déi Moyene kritt, déi se brauch, fir méi effikass kënnen ze schaffen, déi se och brauch, fir méi Präsenz um Terrain kënnen ze hunn, déi se awer och brauch, fir hir Missiounen anstänneg kënnen ze maachen.

Dat heiten ass definitiv ee ganz wichtege Projet gewiescht, déi ganz Reform vun der Police. Et huet och dofir e puer Joer gedauert, bis mer doduerch waren. Ech wëll dofir och der Präsidentin vun der Kommissioun e grouse Merci soen, déi et och net ëmmer einfach hat, fir déi ganz Debaten ze geréieren.

Ech mengen, mir hunn hei alleguerten zesammen, zumindest déi, déi dann och positiv mat dru geschafft hunn, eppes fäerdegruecht, wou mer deelweis an deene ganzen Debatte gezweifelt hunn, ob mer et nach hikriten. Ech mengen, mengem Virgänger war et net vergonnt, et hinzekréien. Mä mir hunn et awer elo gemaach. An ech soen der Chamber elo scho Merci, fir och dat heite Gesetz, d'Disziplinnsgesetz och ze stëmmen, fir, wéi gesot, dee ganze Projet ofzerënnen.

E grouse Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och. Ech mengen, da kënnen mer zur Ofstëmmung vum Projet 7040 iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7040 et dispense du second vote constitutionnel

An d'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. Dann d'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass elo gläich eriwuer.

56-mol Jo, 3 Abstentionen. Domat ass de Projet de loi 7040 ugeholl.

Ont voté oui: Mmes Diane Aehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt (par Mme Françoise Hetto-Gaasch), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Françoise Hetto-Gaasch, M. Aly Kaes (par M. Paul-Henri Meyers), Mme Claudine Konsbruck, M. Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Marco Schank (par M. Marc Spautz), Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Claude Wiseler), Claude Wiseler, Michel Wolter (par M. Jean-Marie Halsdorf) et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen (par M. Alex Bodry) et Mme Cécile Hemmen;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer (par M. Max Hahn);

MM. Gérard Anzia, Henri Kox (par Mme Josée Lorsché), Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter (par M. Gérard Anzia), Sam Tanson et M. Roberto Traversini (par Mme Sam Tanson);

MM. Marc Baum et David Wagner (par M. Marc Baum).

Se sont abstenus: MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Ass d'Chamber bereet, d'Dispens vum zweete Vott ze froen?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou decidéiert.

A mir ginn zum nächste Projet iwwer. Dat ass de Projet 7228. An d'Madamm Tess Burton ass scho prett. Si kann dat da besser maache wéi ech.

11. 7228 - Projet de loi portant modification

1° de la loi modifiée du 29 juin 1989 portant réforme du régime des cabarets;

2° de la loi modifiée du 2 septembre 2011 réglementant l'accès aux professions d'artisan, de commerçant, d'industriel ainsi qu'à certaines professions libérales; et

3° de la loi du 23 décembre 2016 sur les ventes en soldes et sur trottoir et la publicité trompeuse et comparative

Rapport de la Commission de l'Économie

► **Mme Tess Burton (LSAP), rapportrice.** - Gutt. Här President, léif Kolleginnen a Kollegen, am Projet de loi mat der Nummer 7228, wouvun ech lech elo de Rapport wäert maachen, geet et virun allem ëm d'Grande-surfacen, also ëm eis Supermarchéen, déi eng

Gréisst hu vu méi wéi 400 m². De Projet de loi ass den 22. Dezember vum Wirtschaftsminister deposéiert ginn.

Bis haut gouf et fir d'Grande-surfacen, déi sech hei zu Lëtzebuerg installéieren wollten, eng speziell Autorisationsprozedur. Déi Prozedur war allerdéngs relativ schwéierfällig, dofir soll dës Prozedur mat dësem Gesetzestext erëm ofgeschafft ginn. Déi Prozedur war net nëmmen eng Laascht fir de Ministère, deen déi Prozedur huet missen iwwerpräiwen, mä virun allem och fir d'Betriber, déi hu misse schwéier Dossierer erarechen.

Den administrativen Opwand stoung domat net a Relatioun mam Resultat, well all Grande surface, déi sech hei zu Lëtzebuerg installéieren wollt, huet an der Vergaangenheet eng Autorisation krut. Dobäi koum, dass de Ministère guer keng fest juristesche Kritären hat, fir iwwerhaapt e Projet verwerfen ze kënnen.

Dat ass net nëmmen dem Ministère opgefall, mä och der Europäescher Kommissioun, well Lëtzebuerg an all de Rapporten zum Thema Commerce de détail am internationale Verglach schlecht ofgeschnidden huet. Dowéinst hat de Ministère en Echange mat der Europäescher Kommissioun, wéi een dës Prozedur reforméieren kéint. A well keng Argumenter fonnt gi sinn, déi dës Autorisationsprozedure géife rechtfertegen, ass een zum Entschluss komm, fir dës Prozedur komplett ofzeschaffen.

Kuerz, fir nach op den Historique anzegoen, well firwat hate mir dës Legislatioun iwwerhaapt hei zu Lëtzebuerg? Deemools ass dës Regimm agefouert ginn, fir déi lokal Supermarché virun deene groussen auslännesche Grande-surfacen ze schützen. Well mir awer haut ee vun de Championen um europäesche Marché sinn, ass dat eng Positioun, déi mer net intern hale kënnen, wa mer vun deenen anere verlaangen, si solle sech fir de Marché intérieur asetzen, a mir selwer d'Grenzen zoumaache fir auslännesch Supermarchéen.

Eng Fro, déi sech elo nach stellt: Wat geschitt, wann dës Prozedur ofgeschafft gëtt? Huet dëst en negativen Impakt? Gëtt Lëtzebuerg elo iwwerschwemmt vun auslännesche Supermarchéen? Dat wäert net de Fall sinn, well de Secteur seet, dass de Marché relativ saturéiert ass, an an de leschte Jore sinn esou vill Supermarchéen autoriséiert ginn, dass een net méi eng Prozedur muss ufroen, mä dass ee just nach eng Autorisation ausstelle soll.

Dann ass awer och nach profitéiert ginn, fir mat dësem Gesetzestext eng Rei aner Vereinfachungen am Kader vum Droit d'établissement ëmzesetzen, well d'Grande-surface sinn am Droit d'établissement reglementéiert. Mat dësem Gesetzestext ginn d'Qualifikationskonditiounen fir déi normal Commerçanten erausgeholl. Bis haut hunn näamlech d'Leit, déi e Buttek opgemaach hunn, missen e Secon-daires-Ofschloss hunn oder alternativ dräi Joer geschafft hunn. An dat huet haut awer theoretesch jiddwereen, soudass dat am Ministère relativ vill Bréifverkéier verursaacht huet.

Fir d'Simplification administrative schafe mer domat d'Qualifikatioun fir d'Commerçanten of. Wuel bemierkt ass dat heite just fir déi einfach Commerçanten an net fir d'Metieren an net fir déi spezifesch reglementéiert liberal Professionen.

Awer mat zwou Ausnamen: Well mer elo déi heite Qualifikatiounen ofschafen, falen och aner Dispositionen fort. De Moment war et esou: Wann ee gären op e Maart gaangen ass, dann huet ee keng Qualifikatioun gebraucht. Dat konnt jiddweree maachen, well am Commerce jo eng Qualifikatioun gefrot war. Wann elo fir de Commerce keng Qualifikatioun méi gefrot ass, dann ass et elo och fir d'Maartleit net méi néideg, eng speziell Autorisation ze hunn. Si hunn normalerweis eng Autorisation de commerce hei zu Lëtzebuerg oder eben am Ausland. An da kënnen se nom Prinzip vun der Libre circulation des services et des produits hei op Lëtzebuerg op de Maart kommen, ouni eng Spezialautorisation ze hunn.

Et ginn, wéi gesot, zwou Ausname bei de Professions libérales, déi ofgeschafft ginn. Dat ass den „Conseil en“ an den „Conseil économique“. Déi sinn deemools agefouert ginn, well am Commerce an den 80er an 90er Joren eng héich Qualifikatioun gefrot war. Deemools huet ee misse Betribswirtschaftskenntnisser hunn. Deemools war et esou, dass een, wann een eng Première zum Beispill aus der Molsektioun hat, wou ee keng Betribswirtschaftslehre gemaach hat, wann een dann awer vun der Uni zrëckkomm ass, konnt ee keng Autorisation de commerce kréien, éier een déi Coursen nogeholl huet. Dofir ass den „Conseil

en“ geschaaft ginn, fir deene Leit, déi en Unisdiplom hunn, et ze erlaben.

Dofir gëtt an dësem Gesetz de Regimm vereinfacht fir d'Commerçanten, dass nach just eng Autorisatioun ausgestallt gëtt ouni Qualifikatiounsnoeweiser.

Da gëtt mat dësem Gesetzestext och nach eng Ännerung am Gesetz iwwert d'Solde gemaach. Mir haten iwwert dat Gesetz eréischt virun engem Joer heibannen ofgestëmmt, déi déi Prozedur och vereinfacht. Awer eis war do eppes net opgefall, an zwar beim Wording, well do steet am Gesetz, dass zum Beispill Amazon oder Ebay, déi Solden affichéieren op hirem Internetsite, well se hire Siège jo hei zu Lëtzebuerg hunn, dat net dierfen. Si misste waarden, bis hei zu Lëtzebuerg d'Solden ausgeruff ginn. Dat ass contraire zu der Direktiv iwwert de Commerce électronique. An dofir stelle mer hei kloer, dass et sech hei op e Commerce bezitt, deen och e physische Buttek hei zu Lëtzebuerg huet.

Da gëtt mat dësem Gesetzestext nach eng Prozedur vereinfacht, an zwar déi iwwert de Regimm vun de Cabareten an de Restaurants, wou et ëm d'Schanklizenz geet. De Ministère de l'Économie soll an Zukunft net méi säin Avis mussen ofginn, well dat eigentlech schonn an engem anere Ministère gemaach gëtt.

Voilà! Da kommen ech nach kuerz zu den Avisen.

D'Chambre de Commerce huet den 22. Januar dëst Joer hiren Avis zu dësem Projet de loi ofginn a begréisst, dass mat dësem Gesetzestext eng Rei administrativ Vereinfachunge fir d'Commerçanten ëmgesat ginn.

D'Chambre des Métiers huet de 6. März hiren Avis zu dësem Projet de loi ofginn a bedauert, dass den „Conseil en“ an den „Conseil économique“ ofgeschaaft ginn a sträicht nach eemol d'Wichtigkeet vun der Reglementatioun fir d'Handwerksberuffer ervir.

An och de Conseil de la concurrence huet en Avis geschriwwen, dat den 3. Abrëll 2018, an deem en de Projet de loi och begréisst.

De Statsrot huet den 8. Mee säin Avis ofginn, an ausser enger Rei Suggestiounen och säi Feu vert fir de Projet de loi ginn. Opgrond vun dëse Suggestiounen huet déi zoustänneg Kommissioun nach eemol eng Lettre d'amendement un de Statsrot geschéckt. An nom Avis complémenteaire vum Statsrot, deen den 12. Juni 2018 komm ass, huet déi zoustänneg Chamberskommissioun de 14. Juni mäi Rapport ugeholl.

Voilà! Dëst gesot, soen ech lech Merci fir d'Nolauschteren a ginn natierlech den Accord vun der sozialistescher Fraktioun.

Merci.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo,** *Président.*- Merci. Den Här Léon Gloden.

Discussion générale

► **M. Léon Gloden** (CSV).- Merci, Här Président. Merci der Madamm Rapportrice Tess Burton fir dee schrëftlechen a mëndleche Rapport. Mir huelen hei punktuell Ofännerunge vum Droit d'établissement vir. Et ass elo net déi grouss Reform vum Droit d'établissement, déi d'Regierung eng Kéier ugekënnegt hat, mä déi Punkten, déi hei ofgeännert ginn, sinn awer wichteg, well se einfach d'Prozedur vereinfachen.

Ee vun den Haaptpunkten ass déi berüumten Autorisation particulière pour surfaces commerciales supérieures à 400 m², wéi et haut nach am Text steet. Dat war ëmmer ganz grouss Kino. Do huet ee missen Etüde maachen, ekonomesch Etüde mat Zones de chalandise. Do huet ee misse geograresch Etüde maachen an dann huet ee misse kucken opgrond vun dem Règlement grand-ducal vum 24.11.97, wat fir eng Branches d'activité ee kënnt an déi Surface commerciale maachen, well de Corollaire vun dësem Projet de loi ass jo och eng Ofännerung vun deem Règlement grand-ducal.

Alles dat war zimlech opwenneg, käschtespilleg an huet natierlech gedauert. Dat gëtt hei elo einfach ofgeschaaft. An dat ass och gutt esou.

Dann och deen anere Punkt vun de Solden. Et ass och e wichtige Punkt, datt d'Solde sech ebe just op déi physisch Etablissementer hei zu Lëtzebuerg bezéien an net, wann ee Betrib iwwer Internet Artikelen an de Solde verkeeft.

Ech soen, wéi gesot, Merci fir de Rapport. An d'CSV gëtt heimadde seng Zoustëmmung.

► **M. Mars Di Bartolomeo,** *Président.*- Merci. D'Madamm Elvinger huet d'Wuert.

► **Mme Joëlle Elvinger** (DP).- Merci. Ech géif dann och der Rapportrice Merci soe fir deen detailléierte Rapport an ech géif den Accord gi vun der DP-Fraktioun fir dëse Projet de loi.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo,** *Président.*- Ech ginn dervun aus, dass et den Här Anzia ass.

► **M. Gérard Anzia** (déi gréng).- Dee géif och den Accord vun der grénger Fraktioun ginn zu deem exzellente Rapport.

► **M. Mars Di Bartolomeo,** *Président.*- Merci. Den Här Reding huet d'Wuert.

► **M. Roy Reding** (ADR).- Jo, Här Président, endlech eent vun deene rar geséite Gesetzer, déi eng wierklech Simplification administrative bréngen, an zwar net nëmme fir d'Verwaltung, mä och fir de Bierger. D'ADR wäert dëse Projet mat grousser Begeschterung matstëmmen.

Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo,** *Président.*- Merci. Domat si mer um Enn vun der allgemenger Diskussioun ukomm. An d'Wuert huet den Här Ekonomiesminister.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Etienne Schneider,** *Ministre de l'Économie.*- Jo, Merci, Här Président. Mir bleift dann och just nach, der Rapportrice Merci ze soe fir hire schrëftlechen a mëndleche Rapport. An dann och „Ende gut, alles gut“, gesinn ech, dass mer jo dann erëm eng Kéier hei eng Unanimitéit am Parlament hunn. Och e Merci dofir.

► **M. Mars Di Bartolomeo,** *Président.*- Merci. Ma da géife mer zur Ofstëmmung iwwert den Projet de loi 7228 iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7228 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. Dann d'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass eriwuer.

58-mol Jo, 2 Abstentiounen. Domat ass de Projet de loi 7228 ugeholl.

Ont voté oui: Mmes Diane Aehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt (par M. Laurent Mosar), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen (par Mme Martine Mergen), Françoise Hetto-Gaasch, M. Aly Kaes (par M. Paul-Henri Meyers), Mme Claudine Konsbruck, M. Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Marco Schank (par Mme Françoise Hetto-Gaasch), Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Claude Wiseler), Claude Wiseler, Michel Wolter (par M. Jean-Marie Halsdorf) et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Alex Bodry, Mmes Taina Bofferdin, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen (par M. Yves Cruchten) et Mme Cécile Hemmen;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler);

MM. Gérard Anzia, Henri Kox (par Mme Josée Lorsché), Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter (par M. Gérard Anzia), Sam Tanson et M. Roberto Traversini (par Mme Sam Tanson);

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Se sont abstenus: MM. Marc Baum et David Wagner (par M. Marc Baum).

Ass d'Chamber och bereet, hei d'Dispens ze froen?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou decidéiert.

A mir géifen zum Projet de loi 7167 iwwergoen. An d'Rapportrice, d'Madamm Sam Tanson, ass scho prett, fir d'Konventioun vun Istanbul virstellen.

12. 7167 - Projet de loi portant approbation de la Convention du Conseil de l'Europe sur la prévention et la lutte contre la violence à l'égard des femmes et la violence domestique, signée à Istanbul le 11 mai 2011 et modifiant 1) le Code pénal; 2) le Code de procédure pénale; 3) la loi modifiée du 8 septembre 2003 sur la violence domestique; 4) la loi modifiée du 29 août 2008 sur la libre circulation des personnes et l'immigration

Rapport de la Commission juridique

► **Mme Sam Tanson** (déi gréng), *rapportrice.*- Merci, Här Président. Eng Fra op dräi gëtt an hirem Liewen Affer vu physescher oder sexueller Gewalt. Mir sinn zwar nach ëmmer ënnerpresentéiert heibannen, mä et kann een also dovunner ausgoen, datt och heibanne Fraen dovun betraff si respektiv jiddwereen heibannen op d'mannst eng Fra kennt, déi betraff ass. Déi Zuele stamen iwwregens vum UNO World's Women Report. Ob Der awer au courant sidd, datt dës Frae betraff sinn, dat ass eng aner Fro, well manner wéi d'Halschent vun deene Frae sichen Hëllef no esou enger Dot.

Grujelech Zuele ginn et an deem Kontext genuch. D'Fakte sinn eigentlech bekannt, och wa se onbequem sinn. Mir stëmmen haut iwwer en Text of, dee probéiert, deem Problem nach méi entgéintzewierken.

Den 11. Mee 2011 huet Lëtzebuerg d'Konventioun vun Istanbul sur la prévention et la lutte contre la violence à l'égard des femmes et la violence domestique ënnerschriwwen. Et ass dat éischt internationaalt juristescht Instrument an deem Beräich. 45 Staten hunn d'Konventioun ënnerschriwwen, 32 hu se bis ewell ratifizéiert.

D'Konventioun zielt fënnf Ziler op:

1. d'Frae géint all Zort vu Gewalt ze schützen an d'Gewalt géint d'Fraen ze poursuivéieren an ze eliminéieren, genee wéi d'Gewalt am Stot insgesamt;
2. d'Diskriminatioun tëscht Männer a Fraen aus der Welt ze schafen;
3. e globale Kader fir Schutz- an Hëllefsmoossname fir all d'Affer vu Gewalt doheem a Gewalt géint d'Fraen ze schafen;
4. déi international Kooperatioun promouvéieren, fir d'Gewalt géint d'Fraen aus der Welt ze schafen; an
5. déi repressiv Organisatioun a Servicer ënnerstëtzen an hirer Aarbecht fir eng Kooperatioun an integréiert Approche géint d'Gewalt géint d'Fraen a Gewalt doheem.

Lëtzebuerg huet schonn eng sëllege Dispositiounen an dësem Beräich, mir setzen ons awer mat dësem Gesetz a Konformitéit zur Konventioun. De Projet verstärkt ënner anerem nach eemol d'Gesetz vum 8. September 2003 iwwert d'Violence domestique, gesäit eng nei Infraktioun vir an nei extraterritorial Kompetenze fir de Lëtzeburger Riichter.

De Projet besteet aus fënnf Artikelen.

Mam éischte gëtt d'Konventioun approvéiert.

Mam zweete gëtt de Code pénal op zwee Punkten ëmgeännert.

Den Artikel 454 gëtt komplettéiert an et kënnt en neien Artikel 409bis an de Code bäi.

Den Artikel 454 regelt déi strofbar Diskriminatiounen. Hei kënnt d'Notioun „Identité de genre“ bäi, wat et erlaabt, Transgender- an Intersex-Persounen mat anzebeziehen.

Den neien Artikel 409bis féiert eng Infraktioun géint genital Verstümmelung bei de Fraen an, sief et duerch Excisioun, Infibulatioun oder all aner komplett oder partiell Mutilatioun vun der Labia majora, Labia minora oder Klitoris vun enger Fra. Bestrooft ginn hei déi, déi den Akt praktizéieren, mä och déi, déi e facilitéieren oder favoriséieren. All Akt gëtt duerch eng Prisongsstrof vun dräi bis fënnf Joer an eng Amende vu 500 bis 10.000 Euro bestrooft. Et kann ee sech och net hannert dem Avertändnis vun der Fra verstoppen. Et ka keng gesondheetlech, reliéis oder ethnesch Justifikatioun ginn, fir esou en Akt ze rechtfertegen.

► **M. Mars Di Bartolomeo,** *Président.*- Très juste!

► **Mme Sam Tanson** (déi gréng), *rapportrice.*- Och d'Tentative vun der Mutilatioun gëtt am Projet gemeiss dem Artikel 41 vun der Konventioun vun Istanbul bestrooft. Aggravéierend wirkt, wann eng onheelbar Krankheet oder eng permanent Aarbechtsonfäegkeet aus der Mutilatioun entsteet. Da kënne bis zu siwe Joer Prisong a 25.000 Euro Strof fälleg ginn.

Wann d'Dot vun engem Ascendant vun der Fra oder vun enger Pesoun, déi Autoritéit iwwer se huet oder vun hirer Autoritéit abuséiert, déi se duerch hir Fonctiounen huet, oder wann d'Fra stierft duerch d'Mutilatioun, kënne bis zu zéng Joer Prisong an 30.000 Euro Strof gesprach ginn. Dës Strofe kënne bis zu 15 Joer a 25.000 Euro goen, wann d'Infraktioun op engem manerjärege Meedchen oder enger Fra vu besonnescher Vulnerabilitéit begaange gouf respektiv wa se duerch Menacen, Recours à la force oder aner Forme vu Contrainte exekutéiert gouf.

An dëse Fäll kann d'Strofmooss bis op 20 Joer Prisong a 50.000 Euro eropgoen, wann eng onheelbar Krankheet oder eng permanent Aarbechtsonfäegkeet d'Resultat vun der Dot ass, voire op liewenslängleche Prisong a 75.000

Euro, wann den Täter en Ascendant ass, eng Autoritéitspersoun oder wann d'Affer stierft.

Den Artikel 3 ännert den Artikel 5-1 vum Code de procédure pénale ëm. E weit d'extraterritorial Kompetenz vum Riichter op déi forcéiert Ofdreiwung, dat gezwongent Bestietnis an d'weiblech Genitalverstümmelung aus. Dat heescht, datt de Lëtzeburger Riichter kompetent ass, och wann d'Strofrot am Ausland passéiert.

Den Artikel 3 modifizéiert weider den Artikel 637 Paragraf 2 vum Code de procédure pénale. D'Verjærungsfrist fänkt, esou wéi den Artikel 58 vun der Istanbul Konventioun et virgesäit, eréischt u mat lafen ab der Majoritéit vum Affer oder ab dem Dout vum Affer, wann dëst viru senger Majoritéit stierft.

Den Artikel 4 vum Projet ännert d'Gesetz vum 2003 iwwert d'häuslech Gewalt of. Hei geet et fir d'Éischt emol ëm d'Informatioun an d'Präventioun. Wann de Procureur eng Persoun net weinst Gewalt vun doheem expulséiert, dann iwwergëtt d'Police de Persounen, déi an deem Stot wunnen, eng Fiche mat all de relevanten Informatiounen iwwer Servicer, déi hëllef, an déi legal Moossnamen, op déi ee kann zrëckgräifen.

D'Gesetz kritt och eng nei Dispositioun, déi virgesäit, datt all Kand, wat direkt oder indirekt Affer ass an am Stot leeft, eng Prise en charge muss kréien.

Eng lescht wichteg Ännerung gëtt duerch den Artikel 5 am Gesetz vum 29. August vum 2008 iwwert d'libre Circulation des personnes an d'Immigratioun ageschriwwen:

Fir d'Éischt emol am Artikel 40 Paragraf 4 vum Gesetz. Hei geet et ëm d'Situatioun, wou d'Affer vun engem forcéierte Bestietnis muss hiert Residenzland verloossen, an dësem Fall Lëtzebuerg, an dann am Prinzip hiert Residenzrecht no sechs Méint verléiert. Kann dës Persoun beweisen, datt se forcéiert gouf, Lëtzebuerg ze verloossen a sech ze bestueden, kritt se op eng vereinfacht Aart a Weis hiren Titre de séjour erëm.

Den Artikel 78 Paragraf 3 vum Gesetz vum 2008 gëtt dann nach duerch en Alinea komplettéiert, dee virgesäit, datt d'Openthaltsgeemeegung dem Affer vun häuslecher Gewalt zougesprach gëtt, wann dës Autorisatioun néideg ass opgrond vun der perséinlecher Situatioun vum Affer, zum Beispill d'Sécherheet, d'Gesondheet, d'Familljesituatioun oder d'Situatioun am Heemechtsland, oder wann déi Geneemegung néideg ass, well d'Affer am Kader vun enger Enquête oder enger strofrechtlecher Prozedur mat den Autoritéite muss zesummeschaffen.

Nach eng lescht Remark. De Projet formaliséiert nom Avis vum Statsrot net d'Roll vum Comité interministériel des droits de l'homme bei der Missioun, déi vun der Konventioun couvréiert ass. De Comité brauch laut Statsrot keng gesetzlech Basis.

Zu den Eckdaten. De Projet gouf den 2. August 2017 an der Chamber deposéiert an den 18. Oktober 2017 de Membere vun der juristescher an der Santé- an Egalitéitskommissioun presentéiert. De Statsrot huet den 12. Juni dëst Joer säin Avis ofginn. An den 20. Juni sinn ech Rapportrice genannt ginn. Eng Tâche, déi ech vun der Josée Lorsché iwwerholl hunn.

Avisé koumen era vun der Cour supérieure de justice, dem Parquet général an de Parquete vu Lëtzebuerg, Dikrech, dem Tribunal vu Lëtzebuerg, der Justice de paix vun Esch, dem Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand, dem nationale Fraerot, der konsultativer Mënschenrechtskommissioun.

Fir den Detail verweisen ech hei op de schrëftleche Rapport.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo,** *Président.*- Merci.

(Interruption)

► **Mme Sam Tanson** (déi gréng), *rapportrice.*- An ech ginn natierlech den Accord vun der grénger Fraktioun.

► **M. Mars Di Bartolomeo,** *Président.*- Merci. An elo ass d'Tribün fräi fir d'Madamm Sylvie Andrich.

Discussion générale

► **Mme Sylvie Andrich-Duval** (CSV).- Merci, Här Président. D'Gewalt gehéiert, Här Président, léif Kolleeginnen a Kolleegen, leider zu eiem Alldag: am Verkéier, am öffentliche Transport, vis-à-vis vun den Autoritéiten, souguer de Rettungsequppen, op der Aarbecht, an der Schoul an an der Famill.

Ontragbar ass et, wa se banaliséiert gëtt! Ëmsou méi erstaunlech war awer d'lescht Kéier d'Ausso vum Educatiounsminister, d'Gewalt an der Schoul wär e Randphenomeen. Gewalt ka